

Reis naar de literaire ziel van ruw Rusland

Harm Peter Smilde reisde per trein door Rusland en Oekraïne, naar plaatsen die herinneren aan grote schrijvers. Naar de Russen: een meeslepend vakantieboek.

door **Pien Koome**

Om de vergelijking met schrijver Jelle Brandt Corstius moet hij lachen. Harm Peter Smilde (45) uit Culemborg ziet zichzelf absoluut niet als een tweede Ruslandkenner na zijn reis van een maand door het Oostblok.

Wel is hij groot liefhebber van Russische schrijvers, dus toen hij in 2010 onverwacht lang vakantie had, trok hij vier weken in zijn eentje door Rusland en Oekraïne. Hij bezocht onder meer locaties die herinneren aan Tolstoj, Tsjechov en Dostojevski; daarnaast sprak hij onderweg met toevallige passanten en medereizigers. Zijn ervaringen beschrijft hij in het boek *Naar de Russen, op reis van Poesjkin naar Paustovski*, dat nu in de winkel ligt. Zelf noemt hij het 'uitstekende vakantieliteratuur'. „Zonder je stoel te verlaten ben je opeens in een ander land. Ik had volstrekt niet de intentie om een diepgravend meesterwerk te schrijven met doorwrochte analyses over de grote Russische schrijvers. Ook heb ik niet de achtergrond die Brandt Corstius tot kenner maakt: ik spreek de taal niet en ik woon en werk niet in Rusland. Mijn boek is een persoonlijk verslag van iemand die met een enigszins naïeve blik rondreist door een waanzinnig gebied. Rode draad zijn de plekken die voor grootheden uit de Russische literatuur belangrijk waren.”

Harm Peter is Neerlandicus en freelance (tekst)schrijver. Geboren en getogen in Rotterdam, maar sinds twaalf jaar woont hij met zijn

vrouw in Culemborg. „Dat was destijds handig vanwege mijn werk bij een reclamebureau. We hebben het prima hier.” In zijn achtertuin heeft hij een overdekte uitspanning waar hij vaak aan zijn verhalen werkt. „Ik heb eerder met anderen twee boeken geschreven, dit is mijn eerste soloproduct.”

Door Rusland reizen moet je in je eentje doen, stelt hij resoluut. „Ik heb van te voren een route uitgestippeld aan de hand van literaire plekken en ben vervolgens gewoon vertrokken met mijn koffer-tje en laptop. Overdag bezocht ik bijvoorbeeld de plek waar Poesjkin is doodgeschoten; 's avonds zat ik dan met een biertje op mijn hotelkamer te schrijven bij het open raam. Geweldig om te doen.”

In Moskou was Harm Peter de enige niet-Rus tijdens een nachtelijke tour door de stad. „We volgden het spoor van schrijver Boelgakov. Tot zes uur 's ochtends wandelden we door zomers Moskou. In eerste instantie begreep ik niets van alle uitleg; toen de rest dat door had, heeft een Rus die Engels sprak voor me vertaald.”

De reis was het doel, dus urenlang wachten voor het verkeerde loket om een treinkaartje te kopen, vond Smilde geen probleem. „Ik liet alles over me heen komen. Dat leverde mooie gesprekken op tijdens treinreizen die soms wel anderhalve dag duurden. Over voetbal en dagelijkse dingen. Ook dat heb ik verwerkt in mijn boek.”

Adembenemend vond hij de havenstad Odessa in Oekraïne, dat bijna mediterraan aandeed. Ook de rondgang door het landhuis van Tolstoj, dat nog helemaal intact is, was bijzonder. „Je waant je honderd jaar terug. De sfeer van wel- eer was zo voelbaar dat ik ieder moment verwachtte de schrijver achter een bureau te zien zitten.”

Bij thuiskomst in Culemborg had hij – na weken Russische stoofpot- ten – een oer-Hollandse drang: „Mijn eerste bruine boterham met kaas smaakte verrukkelijk.”

➔ **Meer info:** www.hpcommunicatie.nl

